

FRI-2G.509-1-LCSIPC-01

SOCIAL MEDIA AND THEIR IMPACT ON VALUE ORIENTATIONS¹

Rozalina Bozhilova-Kouneva, PhD student

University of Ruse “Angel Kanchev”

Department of European Studies and International Relations

Phone: 082 888 830

E-mail: rbozhilova@uni-ruse.bg

Abstract: *The purpose of the report is to trace in a diachronic way how technological innovations affect value orientations. A brief overview of the industrial revolutions and their impact on the social development and values of society is done. As a result of technical inventions, the advent of the Internet is seen as a major factor in the creation of social media. A chronological analysis of social media has been made and the advantages and disadvantages of their growing influence have been compared. The report can initiate further discussion concerning notions as social media etiquette, the power of social media, and should the social media be restricted.*

Key words: *technological innovations, value orientations, industrial revolution, social media*

ВЪВЕДЕНИЕ

Научните изобретения и технологичните иновации винаги са били основните причини за социалните промени в човешкото общество на различни етапи от неговото развитие.

Краткият диахронен анализ показва как в исторически план технологичните изобретения водят до технически преврат, а от там до огромни социални промени. Социалните промени водят и до промени в ценностните ориентации.

Ценностните ориентации са концепция въведена от Ф. Клъкхон и Ф. Стродбек през 1961 год. Според, която ценностите ориентации са средства, които човешкото общество използва за решаване на универсални проблеми в ежедневието. (Guo-Ming Chen and W.J.Starosta “Foundations of Intercultural Communication”). На по-ранен етап (Тоенниес, 1957),

отнася ценностите към социалната еволюция от общност към общество, доминиращия тип солидарност в даден социум, колективното съзнание, разделението на труда (Durkheim, 1949).

Ценностните ориентации имат до голяма степен двойствена природа и произход, поради, което могат да бъдат в контекста на различни категориални системи. Те могат да бъдат разглеждани като резултат от социалното развитие, а от друга страна техническите иновации и изобретения водят до социални промени следователно и до промени в ценностите.

ИЗЛОЖЕНИЕ

1. ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ ИНОВАЦИИ И ТЯХНОТО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ СОЦИАЛНИТЕ СИСТЕМИ И ЦЕННОСТНИТЕ ОРИЕНТАЦИИ

Първата фундаментална промяна в начина на живот е т.нар. Неолитна революция в която се извършва промяна в начина на живот – преходът от номадството в търсене на храна към уседнали земеделци – възниква преди около 10 хиляди години. Аграрната революция обединява възможностите на животните с усилията на хората за целите на производството, транспорта и комуникациите. Производството на храни се увеличава, което

¹ Presented a plenary report of October 27, 2016 with the original title: ПРИМЕНЕНИЕ АКТИВНЫХ МЕТОДОВ СЕЙСМИЧЕСКОЙ ЗАЩИТЫ

стимулира нарастването на населението и прави възможно създаването на по-големи селища. Това в крайна сметка води до урбанизация и възход на градовете. В разглеждания период основна ценност е била солидарността. Според Е. Дюркем ("За разделението на обществения труд" 1893) в примитивното общество механизмът на солидарността на мисленето и действията между хората с общо или колективно съзнание позволява да се поддържа социалният ред.

Неолитната или Аграрна революция е последната на по-късен етап от Индустриална революция или известна още като Индустриален преврат в Англия, който променя общественно-икономическата система в Англия. Първата индустриална революция протича от около 1760 до около 1840 година. Задвижена от строителството на железопътни линии и изобретяването на парната машина, тя поставя началото на механичното производство. (К. Шваб "Четвъртата индустриална революция"). Именно в напредналите индустриални общества комплексното разделение на труда води до разпределението на хората в социума според заслугите им. В разглеждания период колективното съзнание и солидарността са изместени от опозиционни ценности като индивидуализъм и индивидуално съзнание. Причината е индустриализацията, която позволява на индивида да съществува самостоятелно независещ от природните явления и катаклизми.

Според Грегъри Кларк, икономически историк в калифорнийския университет "Дейвис", индустриалната революция, започнала в Англия в началото на XIX век, е станала факт поради промяната на природата на жителите на страната. При нея хората развили нови навици и нови модели на поведение, които послужили като основа на модерната икономика. Кларк твърди, че именно в този период са избуяли типичните за средната класа ценности като грамотност, склонност към продължителна работа, желание за спестяване и ненасилие.

Втората индустриална революция, която започва в края на XIX век и зората на XX век, прави възможно масовото производство и получава допълнителен тласък след появата на електричеството и изобретяването на поточната линия. Индустриализацията и урбанизацията променят човека. Той привиква към новите професии и трудови дейности, към масовия транспорт и системата на услуги, към различните средства за комуникации, това води до промени и в ценностната ориентация, човечност, великодушие и широта на мисълта. Това са ценности на класическия либерализъм и либералната държава.

Третата индустриална революция започва през 60-те години на XX век. Обикновено я наричаме „компютърна“ или „цифрова“ революция, тъй като е катализирана от развитието на полупроводниците, мейнфрейм компютрите (60-те години), персоналните компютри (70-те и 80-те години) и Интернет (90-те години).

„Преобразувайки процесите на обработка на информация, новите информационни технологии оказват въздействие върху всички сфери на човешката дейност и правят възможно установяването на неограничен брой връзки между различните сфери, както и между елементите и субектите на всяка дейност.“ (М. Кастелс, 2004; 83)

2. СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ И ТЯХНОТО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ЦЕННОСТНИТЕ ОРИЕНТАЦИИ

Появата на Интернет и в последните години мобилният интернет поставиха ново начало в комуникациите между отделни общности, групи, корпорации. Комуникациите стават все по-интегрирани и в резултат на това променят не само глобалната икономика, но и човешкото общество. В резултат на лесната свързаност и необходимостта от комуникация се появиха социалните медии. Тяхната популярност има обяснения които са свързани както с технологичната им достъпност, така и с психологическите особености на съвременното общество от контакти, както вербални така и визуални. Интернет и мобилните устройства изпълняват точно тези функции и за кратък хронологичен период се появиха т.нар. социални медии.

Социалните медии могат да бъдат в различни форми: текст, изображения, аудио и видео записи. Популярни социални медии са Facebook, Twitter, блоговете, дискуссионни форуми, подкастите, уики-приложения, социални мрежи за споделяне на снимки и видео, както и такива за слушане на музика.

Социални медии са технологично опосредствани среди за общуване, както и термин, който се отнася до уеб-базираните и мобилни технологии, които биват създавани и са използвани, за комуникация, споделяне на лични снимки, файлове или медийно съдържание, превръщайки комуникацията в интерактивен диалог.

Андреас Каплан и Майкъл Хенлайн определят социалните медии като „група от Интернет базирани приложения, които се основават на идеологическите и технологичните основи на Web 2.0 и позволяващи създаването и обмена на генерирано от потребителя съдържание“.

ХРОНОЛОГИЧЕН ПРЕГЛЕД НА СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

ГОДИНА	СОЦИАЛНА МЕДИЯ
1971	Първото електронно писмо
Нач. на 80-те	Usenet - първият сайт за видео споделяне и обмен на публикации
1989	Идеята за World Wide Web - Тим Бърнърс-Лий
1994	Създаване на първия блог - Джъстин Хол
1995	Classmates.com - сайт за свързване на бивши съученици
1996	Ask.com - търсачка за въпроси и отговори
1997	AOL - програма за мигновени съобщения
1998	Open Diary - дневник
1999	Blogger and LiveJournal
2000	Wikipedia
2001	Meet Up
2002	LinkedIn
2003	My Space; WordPress
2004	Facebook; Flickr
2005	Youtube
2006	Twitter; Spotify
2007	Tumblr
2010	Instagram
2011	Google+
2012	Pinterest

През последното десетилетие социалните медии както е отразено в таблицата са увеличили броя си. Този факт е показателен, че те имат значително социално влияние, наличието на мобилен интернет и съответните мобилни устройства прави социалните мрежи достъпни, което обяснява тяхната популярност.

Според проучване на Ipsos Open Thinking Exchange (OTX) от началото на 2013 година близо 60% от хората, които имат достъп до интернет в света, имат профил в поне една социална мрежа и прекарват повече от 3 часа на ден в мрежите. Това са близо 13% от денонощието ни.

Социалните мрежи, разглеждани като феномен на последното десетилетие притежават предимства и недостатъци, които се наблюдават в ценностната ориентация. Съответно са носители на ценности с положителен и ценности с негативен ефект.

Предимствата от използването на социални мрежи са: лесен достъп до информация, услуги, чието качество може да бъде проверено. Свързаност - основно предимство на

социалните медии е свързаността. Хората отвсякъде могат да се свържат с всеки. Независимо от местоположението и религията. Можете да се свържете с всеки, за да научите и да споделите мислите си.

Социалните медии имат много предимства за осъществяването на различни обучителни и образователни инициативи. Много лесно се обучава от други, които са експерти и професионалисти чрез социалните медии. Можете да следвате всеки, за да се поучите от него / нея и да подобрите знанията си за всяка област. Независимо от местоположението и образованието си, образованието е една от основните ценности.

Взаимопомощ в различни ситуации и съпричастност при определени каузи, отново ценности, които споделени в социални медии биха били по-ефективни.

Информация и актуализации. Основното предимство на социалните медии е, че се актуализират най-новите събития в света. С помощта на социалните медии може да се получи информация и да се правят изследвания и проучвания.

Социалните медии, често са използвани за благотворителни кампании, за набиране на средства и други инициативи. Чрез социалните медии могат да бъде предотвратени различни криминални дейности и това е начин да се намали нивото на общата престъпност.

Светът се глобализира и е все по-мултикултурен, социалните медии биха помогнали за по-ефективната интеркултурна комуникация. Това е една от ценностите на съвременното общество.

Социалните медии имат и негативен аспект и влияние върху ценностните ориентации напр.; хакерски атаки, кражби на самоличност, обиди в социални мрежи, публикуване на неподходящ видео или снимков материал. Някои социални мрежи, които са свързани с известни и популярни личностни имат и негативно представяне, чрез публикации, които са в противоречие с ценностите на определена група или етнос.

ИЗВОДИ

През последните няколко години социалните медии нараснаха изключително много. От 2006 г. темпът на растеж е неочаквано много висок. Специално Facebook и Twitter нарастман много по-бързо и имат милиони потребители само за няколко години. Начинът, по който технологиите се разрастват, очевидно е, че все повече хора ще разберат ползите от тях. Това ще донесе много предимства за обществото.

Социалните медии промениха начина на общуване и комуникации, те положиха и основите на нов вид икономика базирана на он-лайн продажби и реклама.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Castells, Manuel (2004), *The Rise of Network society*, PH Lik, Sofia (2004) 16-26
- Chen G.M&Starosta W.J. (2005) *Foundations of intercultural communication*, University Press of America Inc. (2005) 43-45
- Clark, G. (2007) *A Farewell to Alms*, Princeton University Press (2007) 250-255
- Durkheim, Emile. *The Division of Labour in Society*.New York Free Press, 1997, 39, 60, 108.
- Kaplan Andreas M., Haenlein Michael, (2010), *Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media*, Business Horizons, Vol. 53, Issue 1 (page 61)
- Toennies Ferdinand, *Community and Society*, Transaction publishers (2004) New Brunswick, New Jersey 17-22